

Hepatos

Patientinformation

Vad är hepatos?

Hepatos är ett tillstånd som bara förekommer under graviditet och som leder till att nivån av gallsyror i blodet ökar. Hepatos kallas också intrahepatic cholestasis of pregnancy (ICP) och är den vanligaste leversjukdomen under graviditet. Cirka 1,5 % av alla gravida i Sverige utvecklar hepatos. Orsaken är fortfarande inte klarlagd, men sannolikt är det en samverkan mellan ärftliga faktorer, de högre nivåerna av könshormoner som finns under graviditeten samt miljöfaktorer som utlöser tillståndet. Hepatos debuterar vanligen inom de sista tio veckorna av graviditeten men i enstaka fall kan det börja tidigare. Tillståndet går snabbt över efter förlossningen.

Vilka symptom ger hepatos?

Hepatos ger klåda som brukar vara mest intensiv på natten, oftast i handflatorna, fotsulorna och på magen. Hepatos ger inga hudutslag men om du kliar dig kraftig kan det uppstå rivmärken. Trötthet är vanligt på grund av sömnbrist. En del märker av ökad frekvens av sammandragningar. Mörk urin och ljus avföring kan förekomma i svåra fall.

Hur ställer man diagnosen hepatos?

Diagnosen ställs genom att undersöka gallsyranivån i blodet. Blodprovet ska tas fastande eftersom gallsyranivåerna stiger naturligt första timmarna efter en måltid. Om du har förhöjda nivåer av gallsyror i blodet tillsammans med typisk klåda och inga hudutslag får du diagnosen hepatos.

Om du har normala gallsyranivåer beror klådan inte på hepatos. Det är vanligt med klåda under graviditeten som beror på att huden sträcks ut över magen och det kan också finnas andra orsaker om det samtidigt finns hudutslag.

Vilken behandling ges vid hepatos?

För att lindra klådan och förbättra nattsömnen kan du bli erbjuden ett klådstillande läkemedel (till exempel Lergigan). Återfuktande kräm med karbamid kan också lindra besvären. Om du har svårt att klara av att arbeta på grund av klåda eller trötthet kan du få träffa läkare för att diskutera sjukskrivning. Efter förlossningen upphör klådan av sig självt och behandlingen avslutas.

Vilka kontroller görs vid hepatos?

Du får ta ett blodprov 1 gång/vecka för att din barnmorska ska kunna följa nivån av gallsyror. Det är viktigt att du tar provet fastande. Så länge som dina gallsyravärden endast är lätt förhöjda görs dessa kontroller hos din barnmorska. Om nivåerna blir höga (>40 mmol/L) kontaktar din barnmorska Specialistmödravården på din förlossningsklinik. Du får därefter fortsätta kontrollera din hepatos där varje vecka fram till förlossningen, men för allt annat så träffar du din barnmorska som vanligt.

Alla gravida med hepatos får komma till Specialistmödravården i graviditetsvecka 37 för en förlossningsplanering. Beroende på gallsyranivån och graden av dina besvär görs en bedömning av om förlossningen bör sättas i gång före beräknat förlossningsdatum eller om du kan avvakta spontan förlossningsstart fram till beräknat förlossningsdatum. Vid mycket höga gallsyranivåer (>100 mmol/L) rekommenderas igångsättning lite tidigare (cirka graviditetsvecka 36).

Efter förlossningen brukar gallsyranivåerna normaliseras spontant men om du haft höga eller mycket höga gallsyranivåer under graviditeten får du kontrollera nya prover åtta veckor efter förlossningen. Hos ett fåtal normaliseras inte leverfunktionen vilket kan tyda på en underliggande lever-eller gallvägssjukdom. Det utreds i så fall vidare.

Kontaktuppgifter:

Telefon till mottagning/enhet:

Mödrahälsovårdsenheten Region Stockholm 2023-11-28